ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ATHENS UNIVERSITY OF ECONOMICS AND BUSINESS

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ

Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS AND ECONOMIC DIPLOMACY

Dr. Georgios Papagiannis
gpapayiannis@hotmail.com

ΠΡΟΤΥΠΑ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

- **Πρότυπα:**
  - ✓ **Ενιαίο:** Το Υπουργείο Εξωτερικών(ΥΠΕΞ) ή το Οικονομίας (ΥΠΟΙΚ) είναι ο κύριος φορέας που καθορίζει την στρατηγική, προσδιορίζει τις προτεραιότητες και διαμορφώνει τις σχέσεις με άλλους δρώντες. Είναι παραδοσιακό παράδειγμα οργάνωσης που χαρακτηρίζεται από συγκεντρωτισμό στη λήψη αποφάσεων. Το ΥΠΕΞ είναι ο κύριος φορέας σε Ιταλία, Ελλάδα και το ΥΠΟΙΚ σε Ισπανία.
  - ✓ Μεικτό: Η ευθύνη μοιράζεται στο ΥΠΕΞ και στο ΥΠΟΙΚ (πχ ΗΒ) με ανεξαρτησία εμπορικών αποστολών και ξεχωριστούς Π/Υ.
  - ✓ Αποκεντρωμένο: Περιορισμός του ρόλου του ΥΠΕΞ στο συντονισμό των εξωτερικών οικονομικών σχέσεων, υλοποίηση ΟΔ από ανεξάρτητες Υπηρεσίες και φορείς.
- **Συστήματα:**
  - ✓ Αγγλοσαξωνικό: Διπλωματικοί υπάλληλοι του ΥΠΕΞ έχουν τα καθήκοντα του Οικονομικού και Εμπορικού Ακολούθου (πχ ΗΒ, Ιταλία).
  - ✓ Λατινικό: Ευθύνη ΥΠΟΙΚ, με ανεξάρτητο Σώμα υπαλλήλων οικονομικής διπλωματίας (πχ Γαλλία).

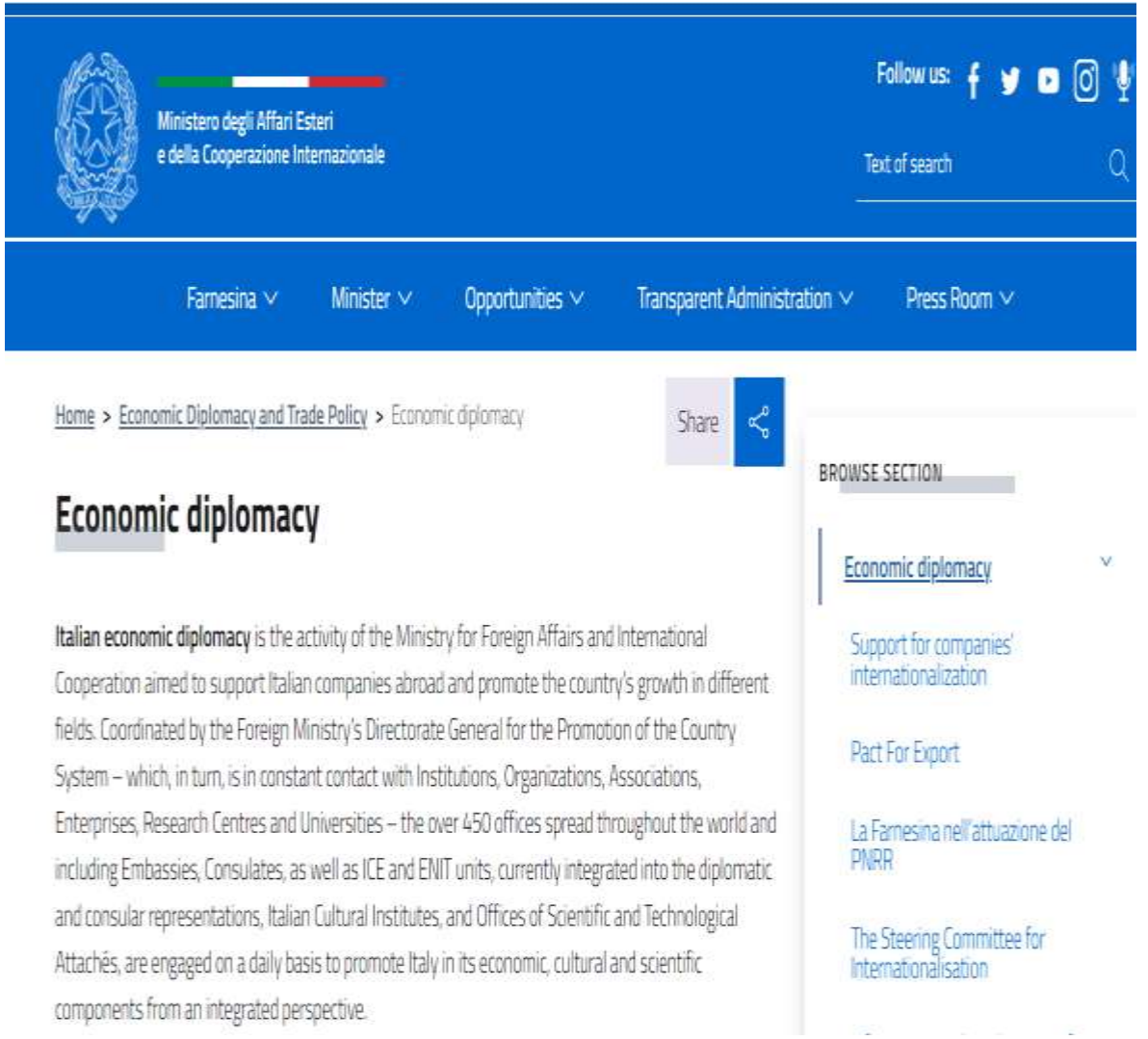

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Δρώντες

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- **Υπουργείο Εξωτερικών :**
  - ✓ Υφυπουργός Οικονομικής Διπλωματίας και Εξωστρέφειας
  - ✓ Γενική Γραμματεία Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων και Εξωστρέφειας
  - ✓ Β΄ Γενική Διεύθυνση Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων
  - ✓ Γραφεία ΟΕΥ. Στελέχωση από αποφοίτους Τμήματος Υπαλλήλων Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων της ΕΣΔΔΑ.
  - ✓ Εποπτεία ΝΠΔΔ και ΑΕ (Enterprise Greece και ΟΑΕΠ από 2019)
  - ✓ Πύλη Οικονομικής Διπλωματίας Agora: Τροφοδοτείται με πληροφορίες από τα Γραφεία ΟΕΥ και προσφέρει στην ελληνική επιχειρηματική κοινότητα ενημέρωση για τις αγορές του εξωτερικού, τις κυρίαρχες τάσεις και τις ευκαιρίες που παρουσιάζονται σε αυτές.

- **Υπουργείο Ανάπτυξης:**
  - ✓ Στρατηγικές επενδύσεις –ΣΔΙΤ
  - ✓ Εποπτεία Ελληνικής Αναπτυξιακής Τράπεζας Επενδύσεων.

- **Υπουργείο Εσωτερικών:** ΔΕΘ, HELEXPO

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ

Γραφεία ΟΕΥ

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- Ανάλυση οικονομικών εξελίξεων κρατών αρμοδιότητας τους.
- Μέριμνα για ανάπτυξη εμπορικών συναλλαγών.
- Παροχή διευκολύνσεων για προσέλκυση αλλοδαπών επενδύσεων στην Ελλάδα.
- Επικοινωνία με εισαγωγείς προϊόντων, για παροχή πληροφόρησης για τις δυνατότητες της Ελλάδας.
- Διοργάνωση εμπορικών /επιχειρηματικών αποστολών, συμποσίων, συνεδρίων και ημερίδων.
- Εισήγηση οργάνωσης εκθέσεων προϊόντων, προβολής και διαφήμισης των εξαγώγιμων προϊόντων.
- Προπαρασκευαστικές εργασίες για την σύναψη προγραμματικών συμφωνιών οικονομικής συνεργασίας.
- Παρακολούθηση ευρωπαϊκών και διεθνών προγραμμάτων τεχνικής/οικονομικής συνεργασίας.
- Μεσολάβηση για επίλυση εμπορικών διαφορών μέσω διαιτησίας.
- Προστασία δικαιωμάτων βιομηχανικής και πνευματικής ιδιοκτησίας των επιχειρήσεων και των ιδιωτών.

CASE STUDIES (India vs Enron)

Μέρη των διαπραγματεύσεων

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- **Κεντρική κυβέρνηση Ινδίας**
  - ✓ Πολύ ρυθμισμένη οικονομία με αυξημένη κρατική ιδιοκτησία και λίγες ξένες επενδύσεις. Στόχος η μείωση της απροθυμίας ξένων πολυεθνικών να επενδύσουν στην Ινδία.
  - ✓ Αυξανόμενες ανάγκες ενέργειας της Ινδίας.
- **Enron**
  - ✓ Στόχος να καταστεί η κορυφαία εταιρία παραγωγής ενέργειας.
  - ✓ Το έργο ήταν ευκαιρία για διεθνή αναγνώριση.
- **GE και Bechtel**
- **Περιφερειακή κυβέρνηση Μαχαράστρα**
  - ✓ Διαφορές πολιτικών κομμάτων (Congress και συνασπισμός BJP/ Shiv-Sena).
  - ✓ Αξιόπιστη πηγή ενέργειας για να διευκολύνει την ανάπτυξη.

VS

ENRON

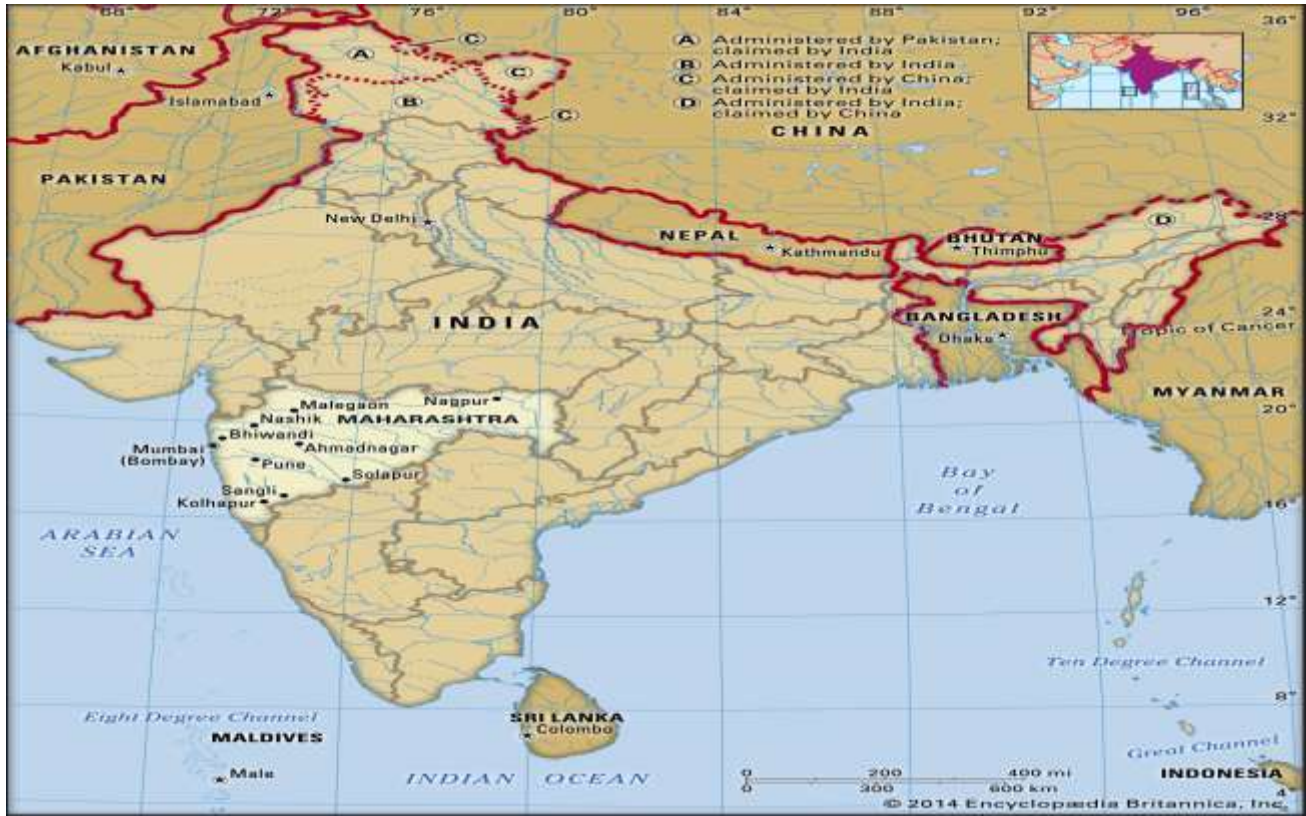

CASE STUDIES (India vs Enron)

1ος γύρος διαπραγματεύσεων (1992-95)

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- **Αρχές 1992:** Άνοιγμα ενεργειακού τομέα Ινδίας σε ξένους επενδυτές.
- **Ιούνιος 1992:** Έναρξη διαπραγματεύσεων μεταξύ Enron και κυβέρνησης της Μαχαράστρα. Έγκριση από κυβέρνηση Ινδίας.
- **Απρίλιος 1993:** Απόρριψη χρηματοδότησης του έργου από την Παγκόσμια Τράπεζα (μη βιώσιμο οικονομικά). Ωστόσο, η κυβέρνηση της Μαχαράστρα δίνει έγκριση.
- **Δεκέμβριος 1993:** Υπογραφή συμφωνίας 20 ετών για το έργο. Σύσταση Dabhol Power Company (80% Enron - 10% GE - 10% Bechtel).
  - ✓ Αγορά 90% παραγόμενης ενέργειας από MSEB (ανεξαρτήτως διαθεσιμότητας χαμηλότερης τιμής).
  - ✓ Κατοχή κρατικών περιουσιακών στοιχείων σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής από κυβέρνηση Μαχαράστρα.
  - ✓ «Εκπαιδευτικά δώρα» 20 εκ. $.
  - ✓ Επίλυση διαφορών: Αγγλικό δίκαιο μέσω διεθνούς διαιτησίας.
  - ✓ Κόστος project 2,9 δις $.
  - ✓ Έλλειψη διαφάνειας, οι λεπτομέρειες της συμφωνίας δεν δημοσιεύτηκαν.
- **1994-Ιανουάριος 1995:** 635 εκατ. $ για χρηματοδότηση και ασφαλιστικές εγγυήσεις του έργου από Bank of America, όμιλο ινδικών τραπεζών, US Export-Import Bank και Overseas Private Investment Corporation (OPIC).

DABHOLPOWER
Power to the people

CASE STUDIES (India vs Enron)

1ος γύρος διαπραγματεύσεων (1992-95)

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- **Μάρτιος 1995:** Διεξαγωγή εκλογών στη Μαχαράστρα. Κυβέρνηση συνασπισμού εθνικιστικών κομμάτων.
- **Μάιος 1995:** Διαμαρτυρίες και επεισόδια για τον εκτοπισμό πληθυσμού από την περιοχή που θα γίνει το εργοστάσιο. Το Παρατηρητήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και η Διεθνής Αμνηστία κατηγόρησαν τις δυνάμεις ασφαλείας που προστάτευαν το Dabhol για την Enron, για παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- **Αύγουστος 1995:** Ακύρωση επένδυσης από νέα κυβέρνηση της Μαχαράστρα.
- **Σεπτέμβριος-Οκτώβριος 1995:**
  - ✓ Προσφυγή Enron σε διαιτησία (αξιώσεις 300 εκ. $).
  - ✓ Καμπάνια μεταστροφής κοινής γνώμης.
  - ✓ Αίτημα Enron στον Πρόεδρο Clinton για επαφή με Κυβέρνηση Ινδίας.
  - ✓ Ο Υπουργός Ενέργειας των ΗΠΑ δηλώνει ότι η ακύρωση του έργου αποθαρρύνει τις ΑΞΕ των ΗΠΑ.

CASE STUDIES (India vs Enron)

2ος γύρος διαπραγματεύσεων (1995-2004)

- **Νοέμβριος 1995**: Έναρξη διαπραγματεύσεων μεταξύ Enron - κυβέρνησης Μαχαράστρα (εμπειρογνώμονες αντί πολιτικών) για αναθεώρηση συμφωνίας.
- **Φεβρουάριος 1996:** Επίτευξη νέας συμφωνίας. Ίδιοι όροι σε:
  - ✓ Αγορά 90% παραγόμενης ενέργειας από MSEB.
  - ✓ Κατοχή κρατικών περιουσιακών στοιχείων σε περίπτωση αδυναμίας πληρωμής από κυβέρνηση Μαχαράστρα.
- **1998:** Διεθνής αναγνώριση του χρηματοδοτικού σχεδίου της Enron και 40 δανειστών ποσού 1,87 δις $ για την υλοποίηση της φάσης ΙΙ.
- **Μάιος 1999:** Ολοκλήρωση της φάσης Ι του έργου. Το Dabhol παράγει ενέργεια.

	Old Contract	New Contract
Power Tariff	Rs 2.4/KwH	Rs 2.03/KwH in Ph 1 and Rs 1.84 in Ph 2
Capital Costs	Rs 90.6 Billion	Rs. 64.2 Billion
Ownership	Enron-80;GE-10, Bechtel-10	Enron-65;MSEB-10%, GE,Bechtel - 10
Fuel	LNG	LNG and locally available Naphtha
Environment		Enron agrees to manage this

CASE STUDIES (India vs Enron)

2ος γύρος διαπραγματεύσεων (1995-2004)

- **Ιανουάριος 2001:** Η κυβέρνηση της Μαχαράστρα (συνασπισμός κομμάτων υπό την ηγεσία του Democratic Front/εκλογές Οκτώβριος 1999) δεν πληρώνει την DPC, καθώς η MSEB αγοράζει ακριβότερα από ότι χρεώνει στους καταναλωτές (αγορά Rs. 2,03/kwH - πώληση Rs. 1,89 Rs/ kwH). Η τιμή που κατέβαλε η MSEB στο Dabhol διπλάσια από αυτή των άλλων σταθμών ενέργειας στην πολιτεία.
- **Απρίλιος 2001:** Η Enron απορρίπτει πρόταση επαναδιαπραγμάτευσης των τιμολογίων και προσφεύγει σε διαιτησία.
- **Μάιος 2001:**
  - ✓ Διακοπή λειτουργίας Dabhol.
  - ✓ Ενεργειακό σχέδιο κυβέρνησης Bush, το οποίο περιέχει διατάξεις που ωφελούν τις δραστηριότητες της Enron στην Ινδία.
- **Δεκέμβριος 2001:** Πτώχευση Enron.
- **Απρίλιος 2004:** Αγορά από GE και Bechtel του 65% της Enron με δικαστικό διακανονισμό για 20 εκ. $.

CASE STUDIES (India vs Enron)

3ος γύρος διαπραγματεύσεων (2004-2006)

- **Μάιος 2004:** Έναρξη διαπραγματεύσεων Ινδίας και Μαχαράστρα με GE/Behctel.
  - ✓ Προσφυγή GE/Bechtel σε διαιτησία.
  - ✓ Αθέτηση πληρωμής οφειλών και απειλή απαλλοτρίωσης ιδιοκτησίας από κυβέρνηση Μαχαράστρα.
  - ✓ Διακοπές ρεύματος στο Μουμπάι (έως και 8 ώρες την ημέρα) και άλλες βιομηχανικές πόλεις που οδηγούν σε εξεγέρσεις.
  - ✓ Ανταγωνισμός Ινδίας με ΑΞΕ Κίνας.
- **Ιούλιος 2005:** Επίτευξη συμφωνίας.
  - ✓ GE πώληση μεριδίου για 145 εκ. $ + σύμβαση παροχής συμβουλευτικών υπηρεσιών + εφοδιασμό με τουρμπίνες.
  - ✓ Bechtel πώληση μεριδίου για 160 εκ. $
- **Μάιος 2006:** Άνοιγμα Dabhol από την RGPPL.

CASE STUDIES (India vs Enron)

Συμπεράσματα

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

Μέρος	Δύναμη	Ενδιαφέρον	ΒΑΤΝΑ
GE/BECHTEL	Παρεμπόδιση λειτουργίας DPC	Αποζημίωση	Διαιτησία
Κυβερνήσεις Ινδίας Μαχαράστρα	Αθέτηση πληρωμής οφειλών Απαλλοτρίωση ιδιοκτησίας	Προμήθεια ενέργειας σε λογική τιμή Διατήρηση διεθνούς φήμης Καλές σχέσεις με ΗΠΑ Εξασφάλιση FDI	Εξασφάλιση ενέργειας από άλλες περιφέρειες

ENRON

- Είχε δομήσει το έργο ως ΣΔΙΤ με ενσωμάτωση εγγυήσεων στη σύμβαση (χρηματοδότηση, εξασφαλισμένη αγορά της παραγωγής κτλ.). Θα μπορούσε να επιτύχει το έργο εάν:
  - ✓ Επιβράδυνε την επενδυτική της στρατηγική.
  - ✓ Είχε πιο διαφανή προσέγγιση.
  - ✓ Είχε κάνει μεγαλύτερες προσπάθειες για να συγκεντρώσει πολιτική και κοινωνική υποστήριξη.
- Η οικοδόμηση σχέσεων εμπιστοσύνης και η ευελιξία στους όρους των συμβολαίων είναι πιο αποτελεσματικές πρακτικές από τις συναφθείσες συμβάσεις.

CASE STUDIES (Greek ED / Balkans 1989-2008)

Αιτίες

1. Διεθνοποίηση των επιχειρήσεων, κυρίως στον άμεσο γεωγραφικό χώρο, λόγω παγκοσμιοποίησης των αγορών και των προοπτικών επέκτασης του διεθνούς εμπορίου, των ΑΞΕ και των χρηματοοικονομικών συναλλαγών.
2. Συμμετοχή χώρας σε ΕΕ. Βασικός στόχος η διατήρηση των πλεονεκτημάτων και η παραμονή στον σκληρό πυρήνα της ΕΕ.
3. Μεταβολή της στρατηγικής σημασίας της χώρας (σημαντική στρατιωτική διάσταση, αλλά η εμπλοκή στα Βαλκάνια είχε οικονομικό χαρακτήρα).
4. Έλλειψη ενδιαφέροντος διεθνών επενδυτών για τις χώρες των Βαλκανίων. Συγκριτικά πλεονεκτήματα ελληνικών επιχειρήσεων έναντι ξένων.
   - ✓ Χαμηλότερο κόστος παραγωγής.
   - ✓ Γεωγραφική εγγύτητα, χαμηλότερο κόστος μεταφοράς.
   - ✓ Ιστορικοί και πολιτιστικοί δεσμοί.
   - ✓ Εξοικείωση με συνθήκες αβεβαιότητας, παραοικονομίας και γραφειοκρατίας.
5. Διακηρύξεις από το σύνολο των κυβερνήσεων περί μεταβολής του παραγωγικού μοντέλου της χώρας, αύξησης της ανταγωνιστικότητας και βελτίωσης επιχειρηματικότητας.

CASE STUDIES (Greek ED / Balkans 1989-2008)

1989-1995

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- **Εξωτερική πολιτική:**
  - ✓ Κύριος στόχος η διατήρηση ενιαίας Γιουγκοσλαβίας.
  - ✓ Επιβολή εμπάργκο (1994) για μεταβολή πολιτικής ΠΓΔΜ.
  - ✓ Χρήση της θέσης ως πλήρους μέλους της ΕΕ. Προειδοποίηση της Σόφιας με όπλο την ένταξη της στην ΕΕ, όταν αναγνώρισε την ΠΓΔΜ με την συνταγματική της ονομασία.
  - ✓ Επιδείνωση των σχέσεων με Αλβανία, ΠΓΔΜ και Βουλγαρία απομακρύνουν τις προοπτικές για διαβαλκανική συνεργασία.

- **Επιχειρήσεις:**
  - ✓ Ανάπτυξη ιδιωτικής πρωτοβουλίας, <u>χωρίς κρατική υποστήριξη.</u>
  - ✓ Αύξηση ελληνικών εξαγωγών και επενδύσεων.
  - ✓ Μεταφορά παραγωγικής δραστηριότητας επιχειρήσεων Βόρειας Ελλάδας.
  - ✓ Έλλειψη συντονισμού δημοσίου και ιδιωτικού τομέα. Έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού που εναρμονίζεται με τους στόχους της εξωτερικής πολιτικής.

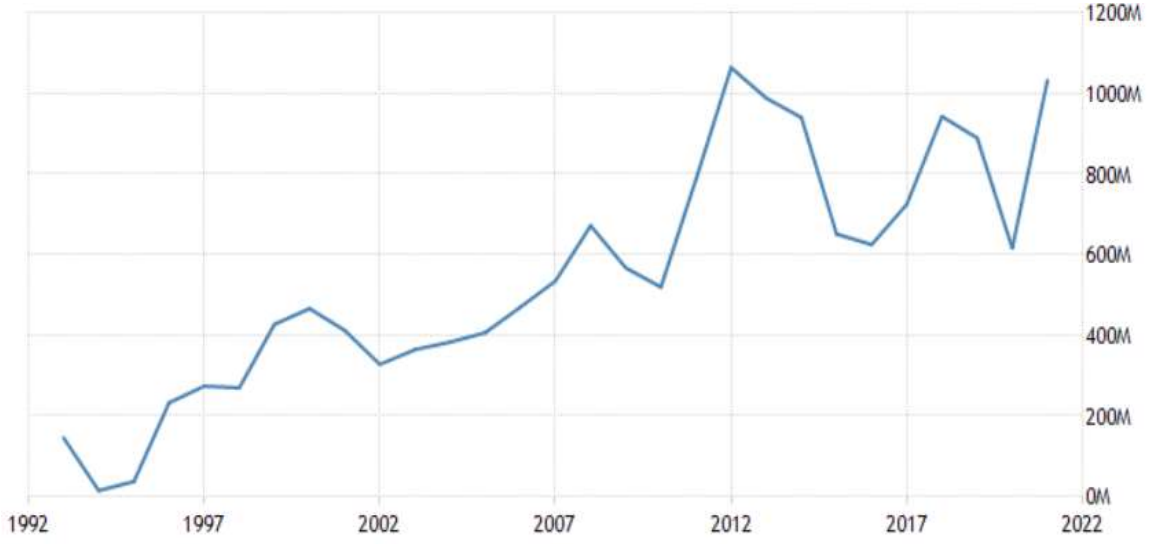

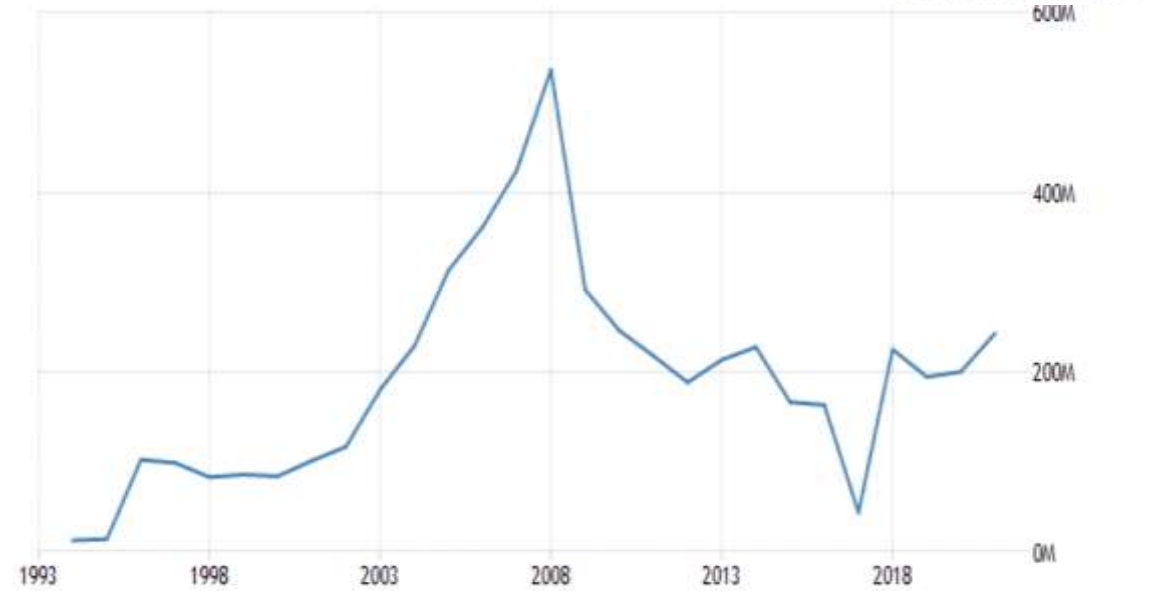

CASE STUDIES (Greek ED / Balkans 1989-2008)

1995-1999

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- **Εξωτερική πολιτική:**
  - ✓ Βελτίωση πολιτικών σχέσεων με όλες τις χώρες και προώθηση πολυμερών συνεργατικών σχημάτων.
  - ✓ Forum τριμερούς συνεργασίας 1995: Ελλάδα, Βουλγαρία και Ρουμανία σε επίπεδο ΥΠΕΞ. Σκοπός η διευκόλυνση της κατανόησης μεταξύ των χωρών προκειμένου να δοθούν λύσεις σε επιμέρους προβλήματα. Αποτέλεσε πυρήνα επιμέρους περιφερειακών συνεργασιών.
  - ✓ Πρωτοβουλία Συνεργασίας ΝΑ Ευρώπης 1996: 13 χώρες. Σκοπός η περιφερειακή ειρήνη και σταθερότητα μεταξύ των χωρών της Νοτιοανατολικής Ευρώπης. Φτωχά αποτελέσματα, η κρίση στο Κόσσοβο αποδυνάμωσε την πρωτοβουλία.

- **Επιχειρήσεις:**
  - ✓ Αύξηση ελληνικών εξαγωγών και επενδύσεων (παρά τις οικονομικές κρίσεις του 1997 σε Βουλγαρία και Αλβανία). Ελληνικές εταιρείες επενδύουν σε μακροπρόθεσμη βάση.
  - ✓ Αφήγηση για περιφερειακό ηγεμόνα με τις ελληνικές επενδύσεις να είναι ένδειξη οικονομικής/ πολιτικής ισχύος και παράγοντας ενίσχυσης ελληνικής οικονομίας.
  - ✓ Η κρατική πολιτική είναι ο πρωταρχικός παράγοντας επέκτασης σε αντίθεση με την περίοδο 1989-95.

CASE STUDIES (Greek ED / Balkans 1989-2008)

1999-2008

- **Εξωτερική πολιτική:**
  - ✓ Υποστήριξη ένταξης Βουλγαρίας και Ρουμανίας στην ΕΕ.
  - ✓ Ουσιαστική συμβολή στη διαμόρφωση της πολιτικής της ΕΕ στα Δ. Βαλκάνια.
  - ✓ Σύμφωνο Σταθερότητας ΝΑ Ευρώπης 1999 (9 χώρες): Θεσμικό όργανο με στόχο την ενίσχυση της ειρήνης, της δημοκρατίας και της οικονομίας στις χώρες της ΝΑ Ευρώπης, το οποίο αντικαταστάθηκε από το Συμβούλιο Περιφερειακής Συνεργασίας (RCC) το 2008.

- **Επιχειρήσεις:**
  - ✓ Σημαντική αύξηση εξαγωγών (ελληνικές εξαγωγές το 34% εισαγωγών Αλβανίας και το 38% της ΠΓΔΜ από κ-μ ΕΕ).
  - ✓ Σημαντική προσφορά για τις υπό μετάβαση οικονομίες των βαλκανικών κρατών. Συμβολή σε ευημερία.
  - ✓ Μεγάλες επιχειρήσεις αναπτύσσουν δίκτυα (ΟΤΕ εξαγορά 20% του σέρβικου και 35% του ρουμάνικου τηλεπικοινωνιακού οργανισμού/ ΔΕΗ σε Αλβανία, Βοσνία και Γιουγκοσλαβία/ΔΕΛΤΑ-3Ε-Αθηναική Ζυθοποιία/ Εθνική Τράπεζα υποκαταστήματα σε Αλβανία, ΠΓΔΜ, Ρουμανία και Βουλγαρία).
  - ✓ Αφήγηση για εκροή ΑΞΕ και δυσμενείς συνέπειες στην ελληνική οικονομία.

ΟΙ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ ΣΤΗ ΡΟΥΜΑΝΙΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ 2007 (σε εκατ. ευρώ)	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ (%)	ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ 2006 (σε εκατ. ευρώ)	ΜΕΡΙΔΙΟ ΑΓΟΡΑΣ (%)
Bancpost (Eurobank)	3.671	5,3	2.281	4,5
Alpha Bank	3.558	5,1	2.113	4,1
Banca Romaneasca (Εθνική)	1.885	2,7	1.053	2,1
Piraeus Bank	1.661	2,4	570	1,1
Marfin (πρώην Egnatia)	430	0,6	227	0,5
ATE Bank	176	0,3	-	-
Emporiki Bank	123	0,2	111	0,2
ΣΥΝΟΛΟ	11.504	16,6	6.355	12,5

CASE STUDIES (Greek ED / Balkans 1989-2008)

Οικονομική βοήθεια

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- **1990-95:** 200-700 εκ. δρχ. (πχ Βουλγαρία). Μη αξιοποίηση του χαμηλού ποσού, λόγω κατακερματισμού σε μικρά έργα, ανύπαρκτης αξιολόγησης και έλλειψης προτεραιοτήτων.
- **1997-2001:**Πρόγραμμα Διμερούς Αναπτυξιακής Βοήθειας 400 εκ. $. Τα Βαλκάνια 1η περιοχή προορισμού της βοήθειας.
- **2002-06:** ΕΣΟΑΒ (Ελληνικό Σχέδιο Οικονομικής Ανασυγκρότησης Βαλκανίων) 550 εκ.€. 5ετής παράταση για απορρόφηση πόρων.
  - ✓ Προβλήματα σχεδιασμού και διαχείρισης ελληνικής πλευράς.
  - ✓ Αδυναμίες βαλκανικών κρατών να προωθήσουν τα μεγάλα έργα.

Η κατανομή του ποσού των 550 εκατ. ευρώ ανά χώρα

	ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ/ ΕΡΓΑ 79%	ΙΔΙΩΤΙΚΕΣ/ ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ 20%	ΤΑΜΕΙΟ ΜΙΚΡΩΝ ΕΡΓΩΝ 1%	ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ
Αλβανία	39.413.100€	9.978.000€	498.900€	49.890.000€
Βοσνία/Ερζεγοβίνη	15.428.700€	3.906.000€	195.300€	19.530.000€
Βουλγαρία	42.889.100€	10.858.000€	542.900€	54.290.000€
Μαυροβούνιο	13.825.000€	3.500.000€	175.000€	17.500.000€
ΠΓΔΜ	59.123.600€	14.968.000€	748.400€	74.840.000€
Ρουμανία	55.639.700€	14.086.000€	704.300€	70.430.000€
Σερβία	183.675.000€	46.500.000€	2.325.000€	232.500.000€
Κοσσυφοπέδιο	11.850.000€	3.000.000€	150.000€	15.000.000€
Διαχειριστικό/ Διοικητικό κόστος (3%)				16.020.000€
Μερικό σύνολο	**421.844.200€**	**106.796.000€**	**5.339.800€**	

CASE STUDIES (Greek ED / Balkans 1989-2008)

Συμπεράσματα

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

1. Κατά την περίοδο 1989-1995 η Ελλάδα ακολουθούσε τα γεγονότα, ενώ μετά το 1995 τα διαμόρφωνε.
   - ✓ Μέχρι το 1995 έλλειψη συγκροτημένου υποστηρικτικού κρατικού μηχανισμού.
   - ✓ Μετά το 1995 ημιτελείς προσπάθειες για θεσμική και υλική υποστήριξη.
2. Χρήση μέτρων: Από εμπάργκο έως οικονομική βοήθεια/ ήπια μέτρα μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα
3. Ελληνική επιχειρηματική δράση: Κλιμακούμενη, συνεχής ανοδική πορεία, ωστόσο δεν λειτούργησε ως μοχλός πολιτικής επιρροής, καθώς δεν μετέβαλε την εξωτερική πολιτική των βαλκανικών κρατών (πχ ονομασία ΠΓΔΜ).
4. Επίπεδα άσκησης ΟΔ: Διμερές, περιφερειακό, ΕΕ.
5. Δύο αντίθετες αφηγήσεις για τις ελληνικές επενδύσεις.

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- **Υπογραφή:** Οκτώβριος 2009 - **Ισχύει από:** Ιούλιος 2011.
- Η πιο ολοκληρωμένη εμπορική συμφωνία της ΕΕ και η δεύτερη μεγαλύτερη στον κόσμο (μετά τη NAFTA).
- Κατάργηση των δασμών στο 92% των κορεατικών προϊόντων και στο 98,7% του όγκου του εμπορίου.
- Η πρώτη εμπορική συμφωνία «νέας γενιάς» που αναπτύχθηκε από την ΕΕ, αντικατοπτρίζοντας την ανανεωμένη εστίασή της σε περιφερειακές πρωτοβουλίες. Καλύπτει όχι μόνο το εμπόριο, αλλά και θέματα:
  - ✓ Ανταγωνισμού
  - ✓ Δημοσίων συμβάσεων
  - ✓ Πνευματικής ιδιοκτησίας
  - ✓ Επενδύσεων
  - ✓ Προστασίας του περιβάλλοντος
  - ✓ Ανθρωπίνων δικαιωμάτων
  - ✓ Προστασίας καταναλωτών και εργατικών δικαιωμάτων

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Διαπραγματεύσεις

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- **Έναρξη:** Μάιος 2007- **Λήξη:** Οκτώβριος 2009.
- 8 γύροι διαπραγματεύσεων, οι οποίοι ασχολήθηκαν με διάφορες «προβληματικές» περιοχές, όπως κανόνες καταγωγής, αυτοκινητοβιομηχανία και μειώσεις δασμών.
- Αυτοκινητοβιομηχανία:
  - ✓ Ανησυχίες Ιταλών και Γάλλων για ανταγωνισμό με κορεάτικες αυτοκινητοβιομηχανίες. Ιταλική απειλή για βέτο.
  - ✓ Επιχειρήματα Κορέας: Οι περισσότερες ασιατικές μάρκες κατασκευάζουν τα αυτοκίνητά τους στην ΕΕ και αντιπροσωπεύουν μικρό μερίδιο εισαγωγών στην ΕΕ.
  - ✓ Παραίτηση Ιταλίας από αντιρρήσεις με αντάλλαγμα την αναβολή της προσωρινής εφαρμογής της συμφωνίας και συμπερίληψη ρήτρας για την προστασία των ευρωπαίων κατασκευαστών αυτοκινήτων ΕΕ.

European Commission

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Trade Balance

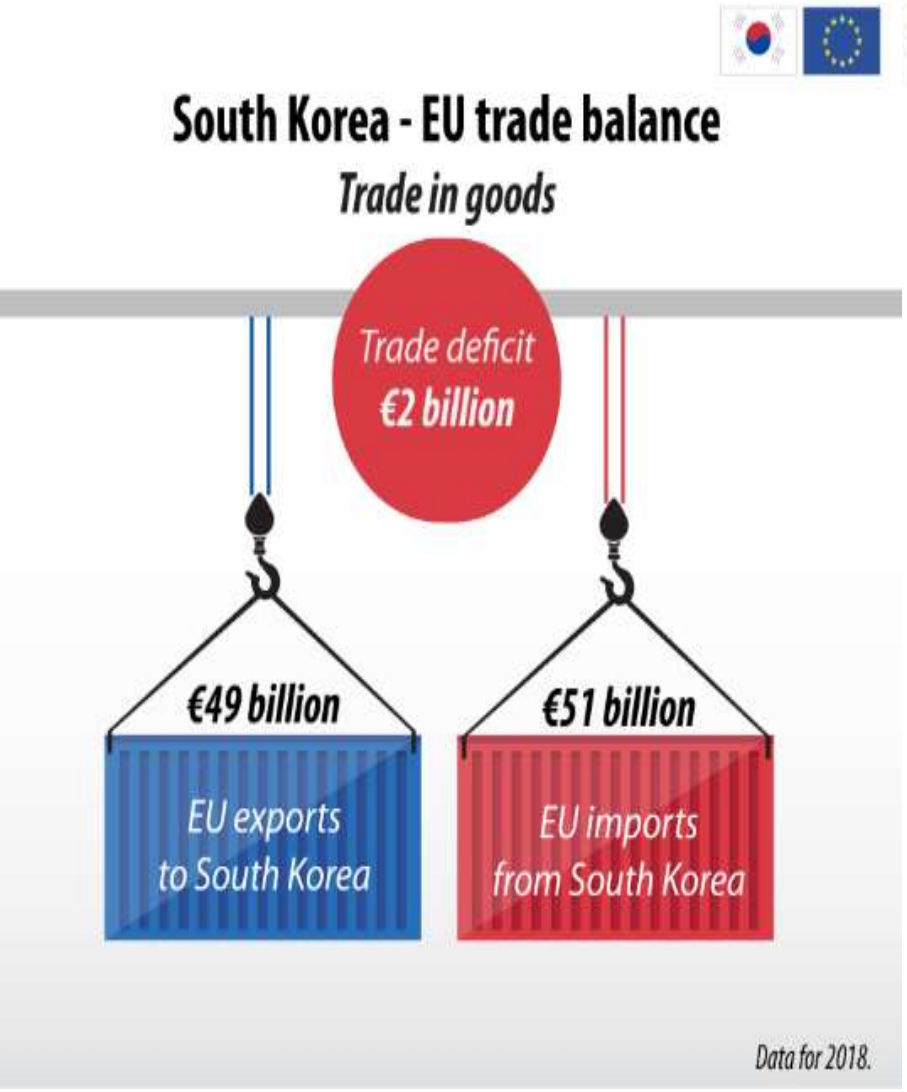

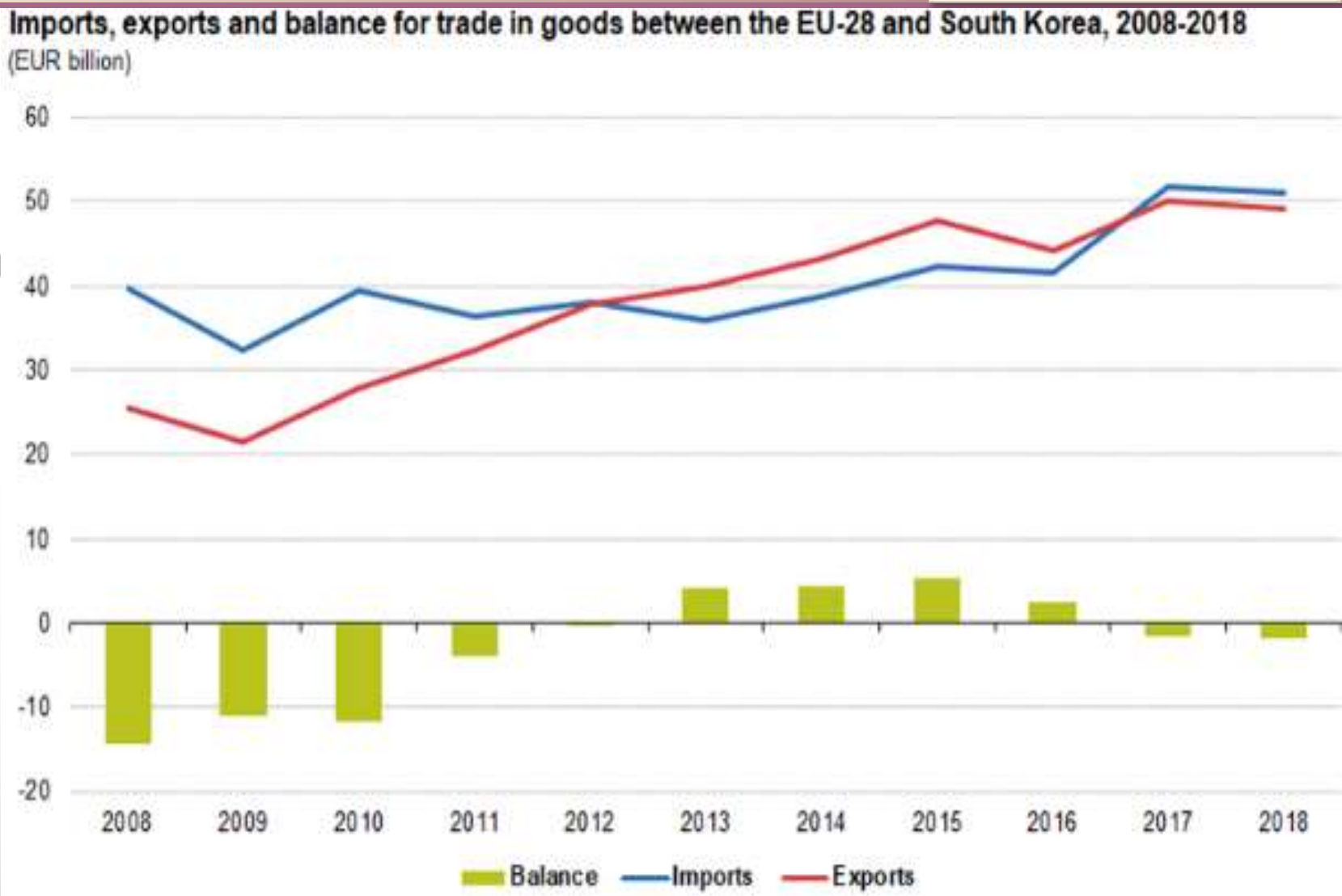

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Tariffs

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

1: EU tariffs on imports, Korea vs. MFN countries

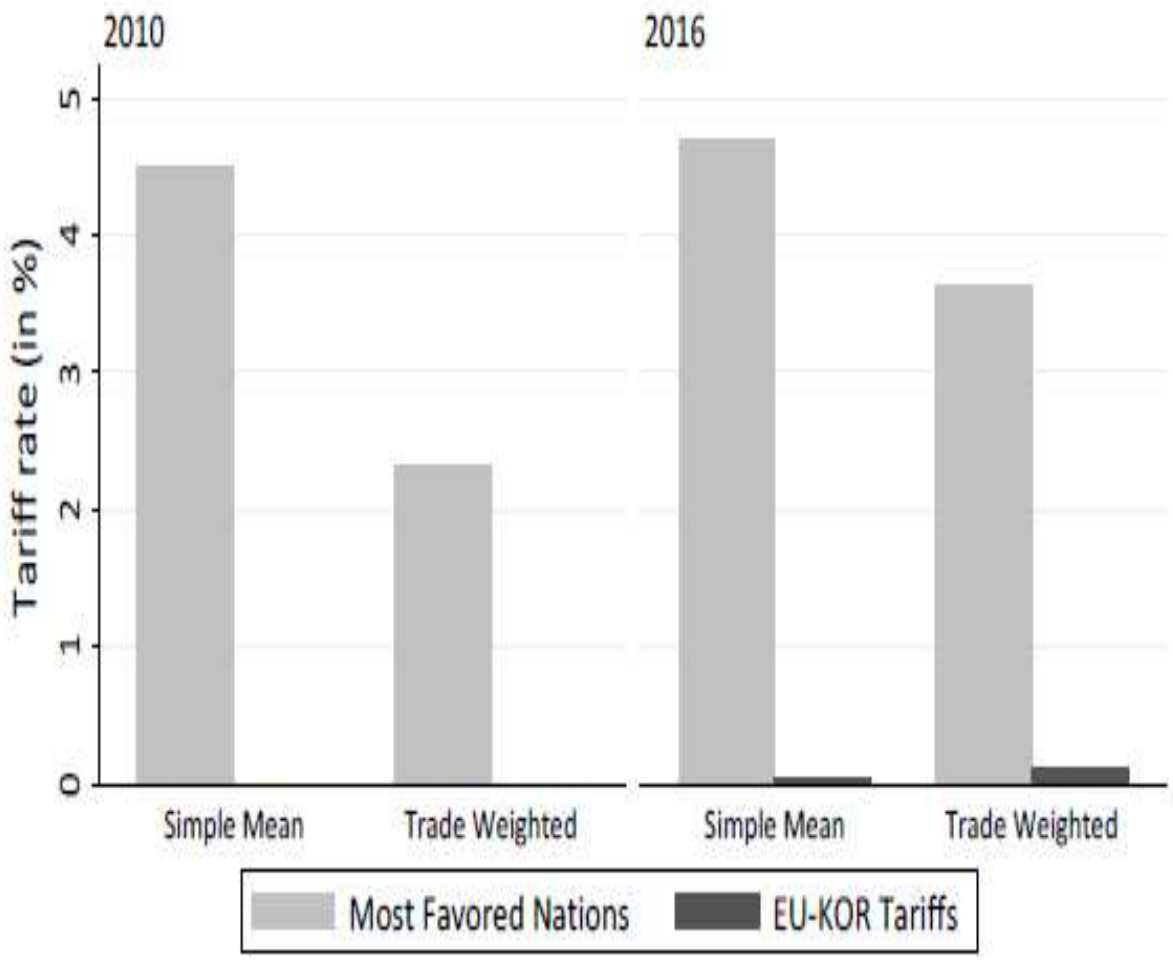

2: Korean tariffs on imports, EU vs. MFN countries

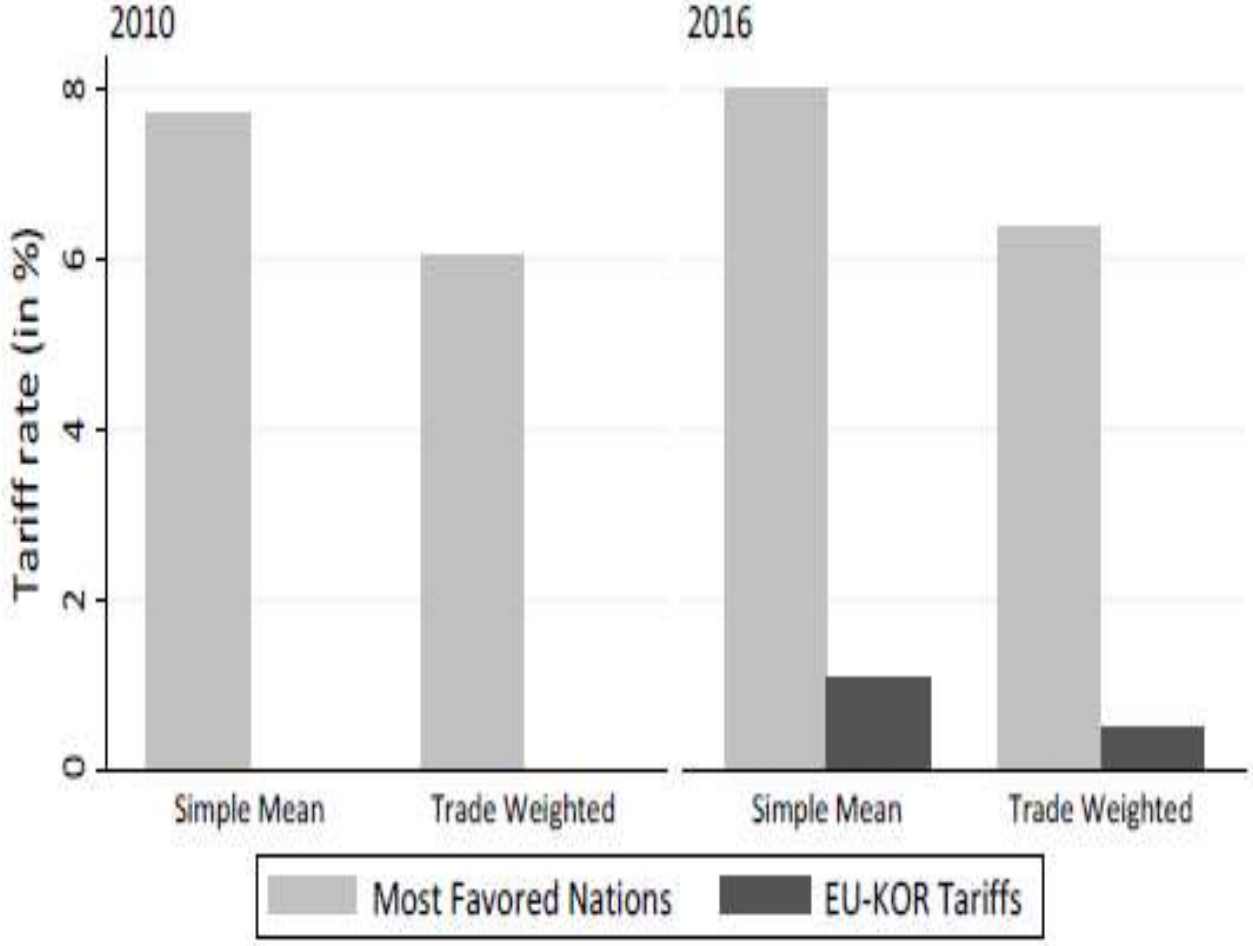

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Tariff Income

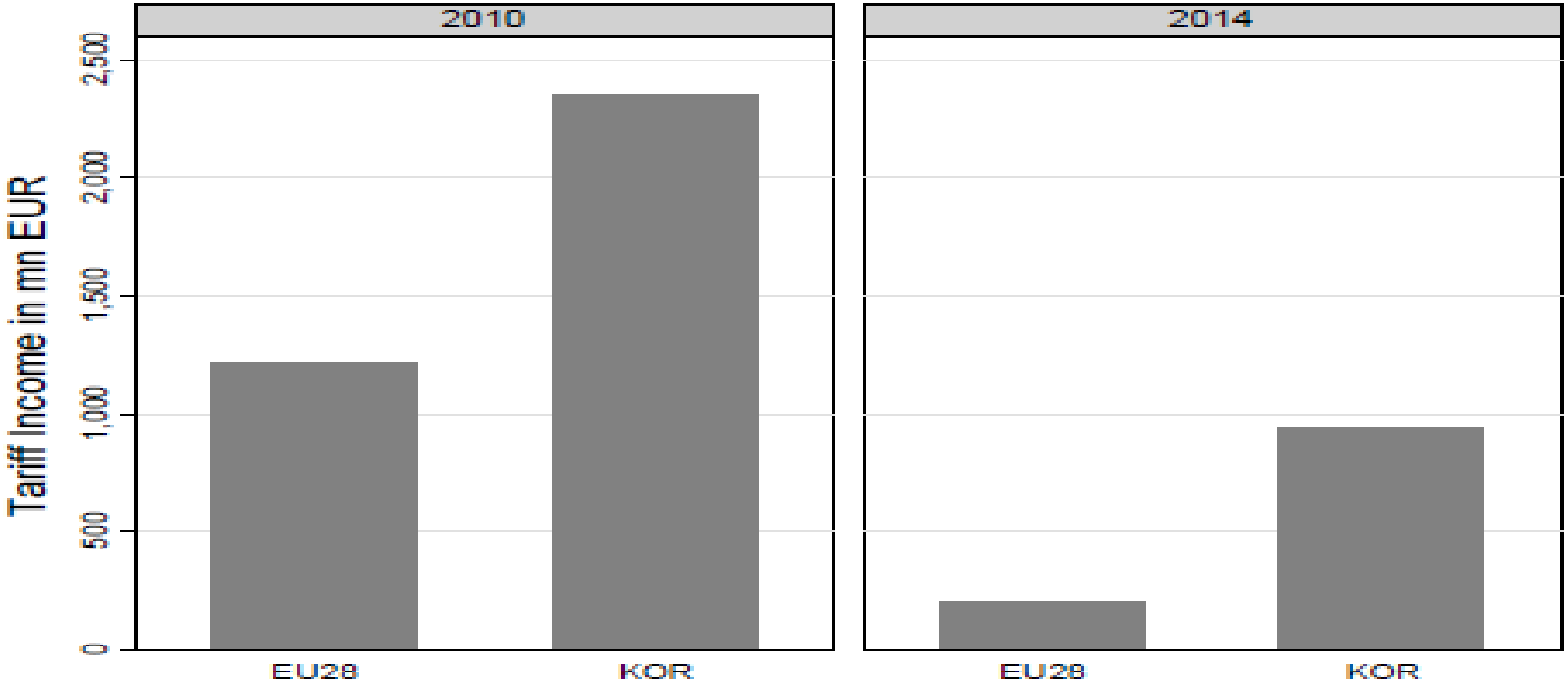

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Exports

Composition of EU goods exports to Korea, 2010

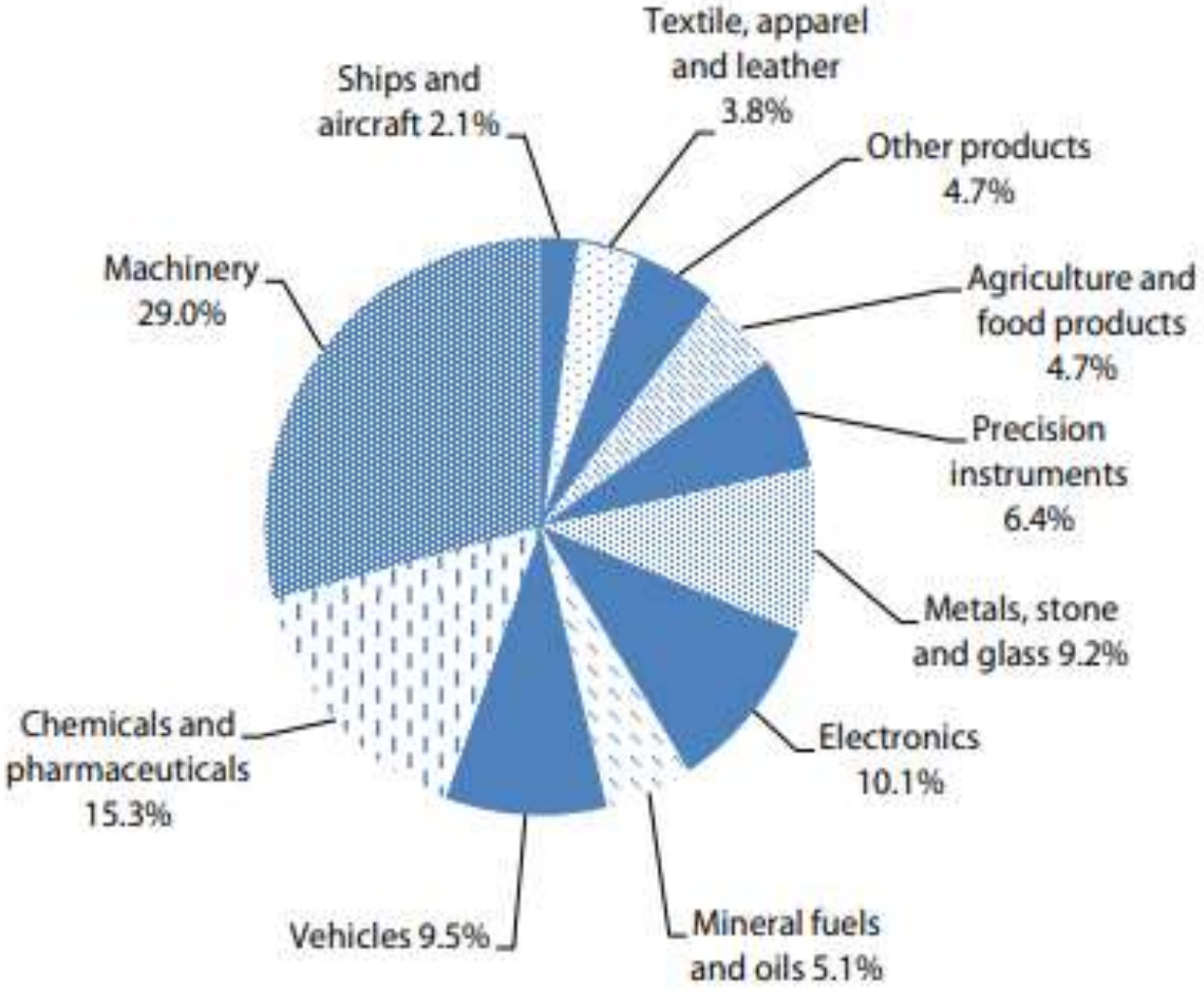

17: Composition of EU goods exports to Korea, 2015

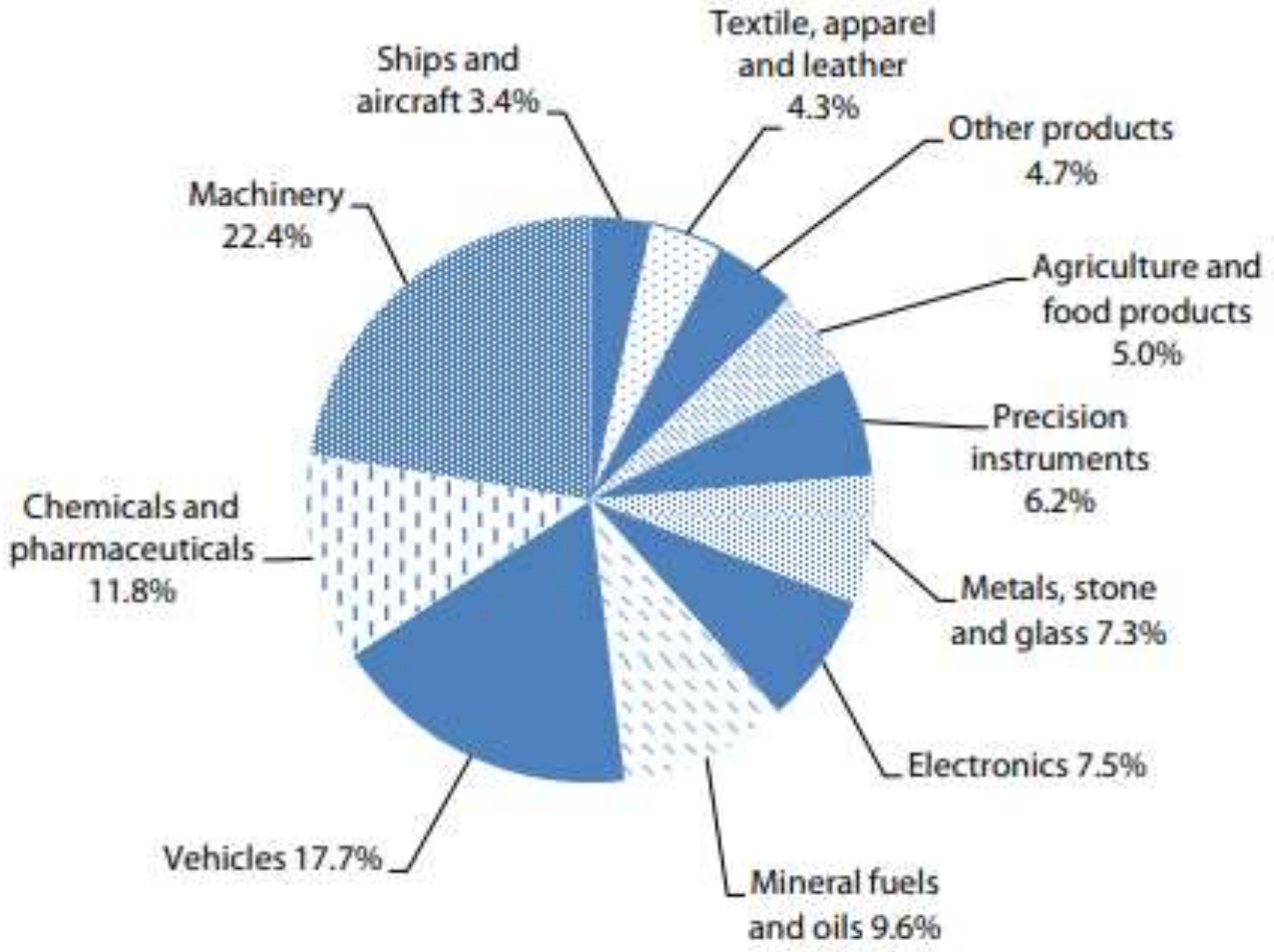

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Imports

Composition of EU goods imports from Korea, 2010

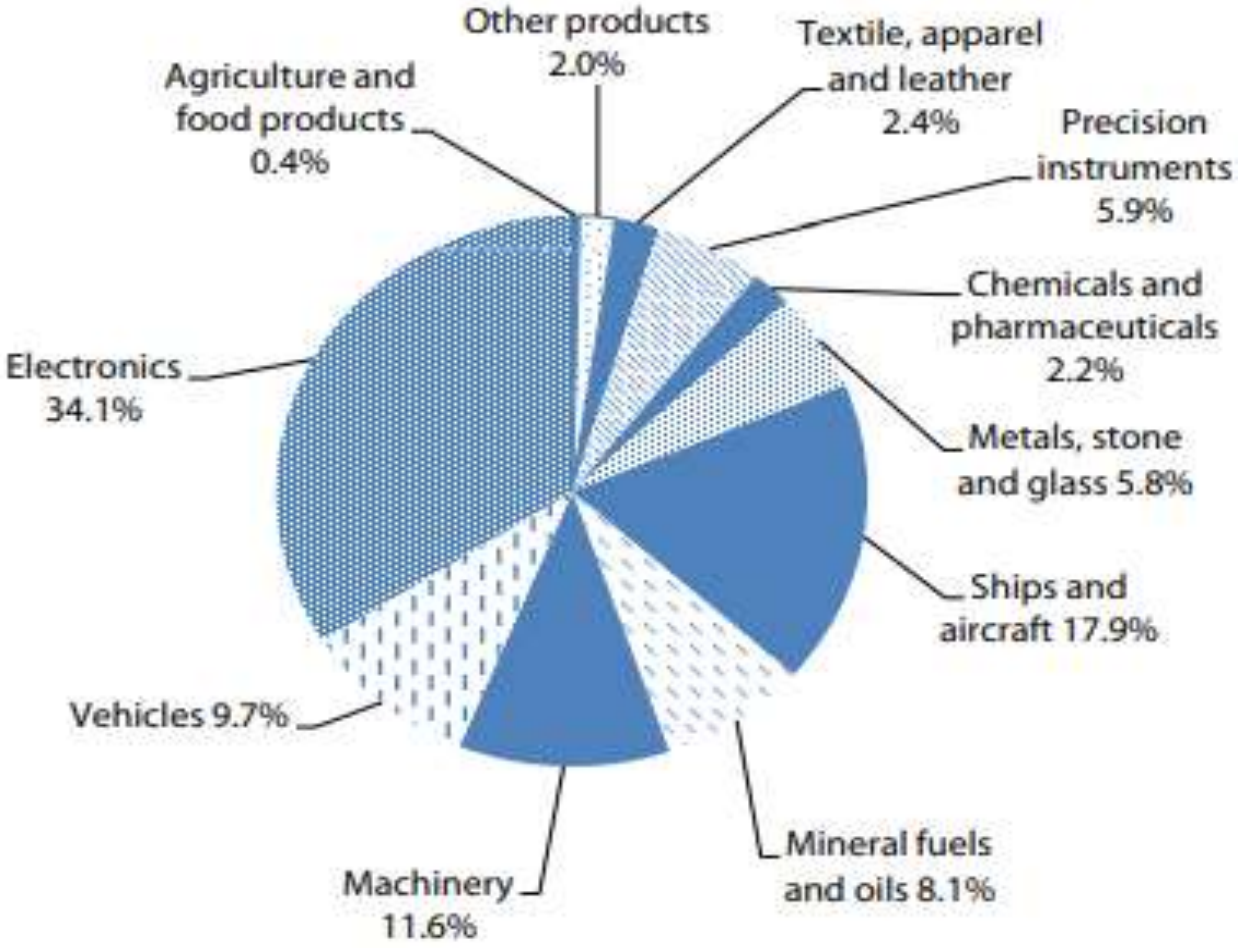

Composition of EU goods imports from Korea, 2015

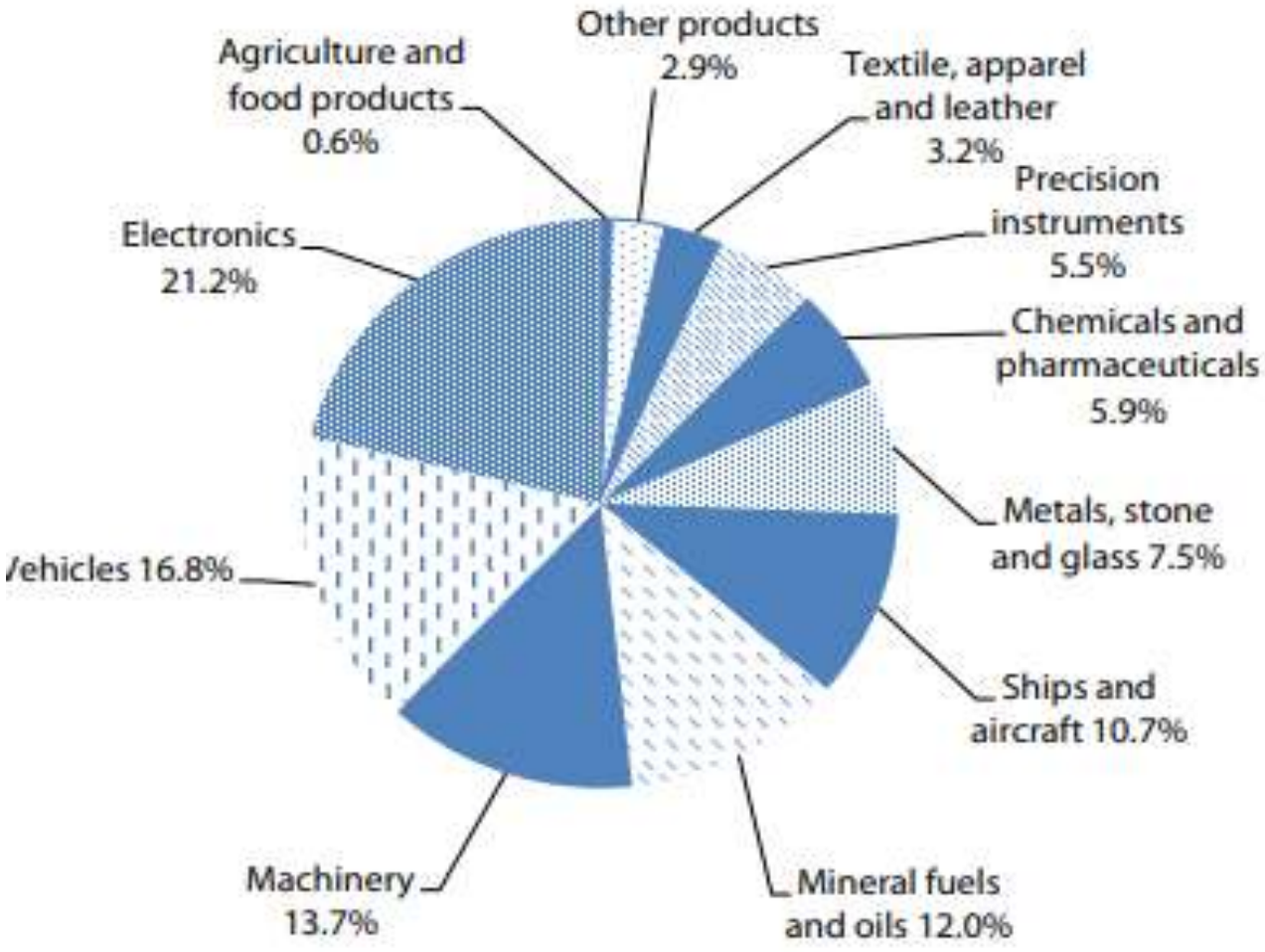

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Imports (m-s) / Exports (m-s)

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

Table 5: Imports of goods from Korea at country level

MS	2010		2015	
	EUR million	Share (%)	EUR million	Share (%)
AT	854	2.2	614	1.5
BE	1 656	4.2	1 954	4.6
BG	74	0.2	84	0.2
CY	42	0.1	21	0.1
CZ	978	2.5	2 325	5.5
DE	9 927	25.1	6 533	15.5
DK	349	0.9	1 577	3.7
ES	1 539	3.9	2 185	5.2
EE	15	0	39	0.1
FI	314	0.8	261	0.6
FR	2 136	5.4	2 349	5.6
GB	2 715	6.9	5 674	13.4
GR	1 831	4.6	1 472	3.5
HR	128	0.3	123	0.3
HU	1 895	4.8	1 236	2.9
IE	165	0.4	316	0.8
IT	2 986	7.6	3 198	7.6
LT	49	0.1	125	0.3
LU	5	0	11	0
LV	24	0.1	43	0.1
MT	81	0.2	46	0.1
NL	2 622	6.6	3 530	8.4
PL	2 711	6.9	2 365	5.6
PT	245	0.6	338	0.8
RO	440	1.1	483	1.1
SK	3 486	8.8	3 642	8.6
SI	557	1.4	963	2.3
SE	1 659	4.2	707	1.7
Total	*39 496*	*100*	*42 228*	*100*

Table 6: Exports of goods to Korea at country level

MS	2010		2015	
	EUR million	Share (%)	EUR million	Share (%)
AT	688	2.5	819	1.7
BE	1 152	4.2	1 361	2.9
BG	93	0.3	55	0.1
CY	4	0	4	0
CZ	202	0.7	455	1
DE	10 210	37	18 038	38.1
DK	513	1.9	847	1.8
ES	732	2.7	1 845	3.9
EE	21	0.1	50	0.1
FI	611	2.2	693	1.5
FR	3 213	11.6	4 820	10.2
GB	2 360	8.5	6 249	13.2
GR	50	0.2	298	0.6
HR	4	0	6	0
HU	223	0.8	361	0.8
IE	290	1.1	514	1.1
IT	2 484	9	4 476	9.5
LT	20	0.1	57	0.1
LU	22	0.1	44	0.1
LV	9	0	41	0.1
MT	33	0.1	15	0
NL	3 197	11.6	4 152	8.8
PL	209	0.8	382	0.8
PT	46	0.2	93	0.2
RO	215	0.8	414	0.9
SK	92	0.3	106	0.2
SI	49	0.2	70	0.1
SE	863	3.1	1 016	2.1
Total	*27 620*	*100*	*47 292*	*100*

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Growth of Imports / Exports

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

Growth of goods imports 2010-2015, % p.a.

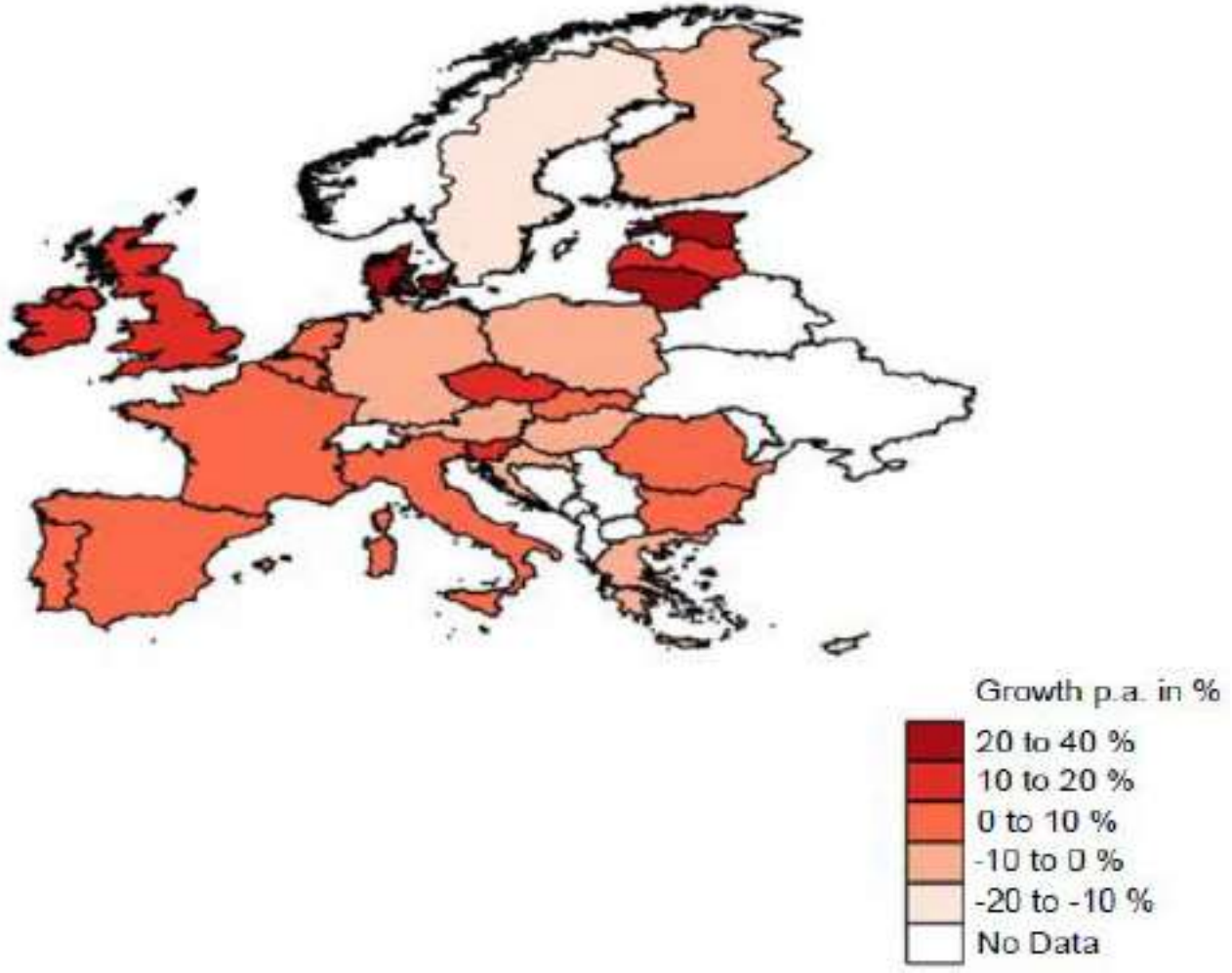

Growth of goods exports 2010-2015, % p.a.

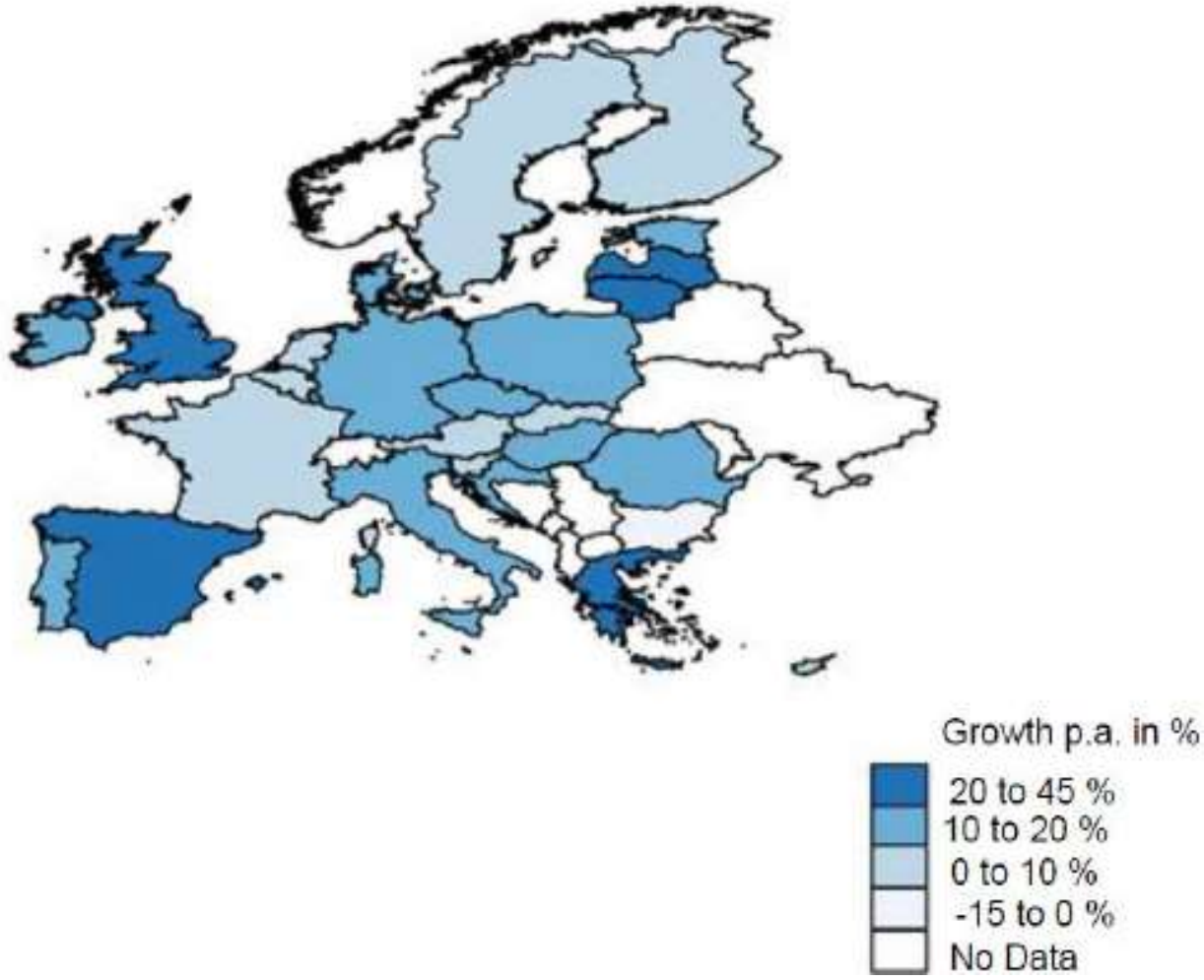

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

FDI

- Πριν την FTA μέσος ρυθμός ανάπτυξης των ΑΞΕ:
  - ✓ Από ΕΕ στην Κορέα 5%
  - ✓ Από Κορέα στην ΕΕ 7%
- Μετά την FTA μέσος ρυθμός ανάπτυξης των ΑΞΕ:
  - ✓ Από ΕΕ στην Κορέα 8%
  - ✓ Από Κορέα στην ΕΕ 19%

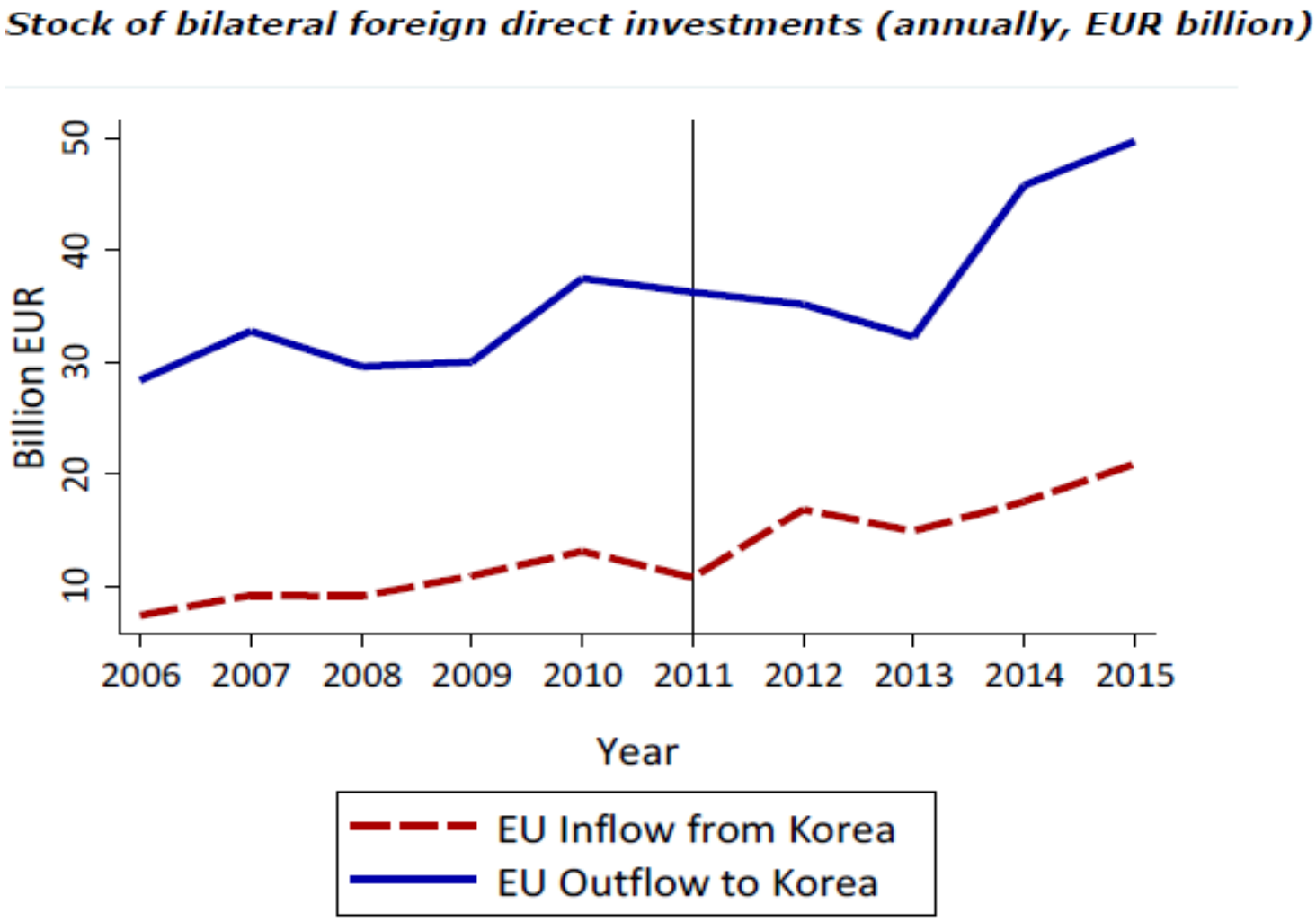

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

GDP

- Σε απόλυτους αριθμούς:
  - ✓ ΕΕ: Αύξηση ΑΕΠ 4,4 δις ευρώ
  - ✓ Κορέα: Αύξηση ΑΕΠ 4,4 δις ευρώ
- Σε σχετικούς όρους:
  - ✓ Κορέα: Αύξηση ΑΕΠ 0,3%
  - ✓ ΕΕ: Αύξηση ΑΕΠ 0,03%

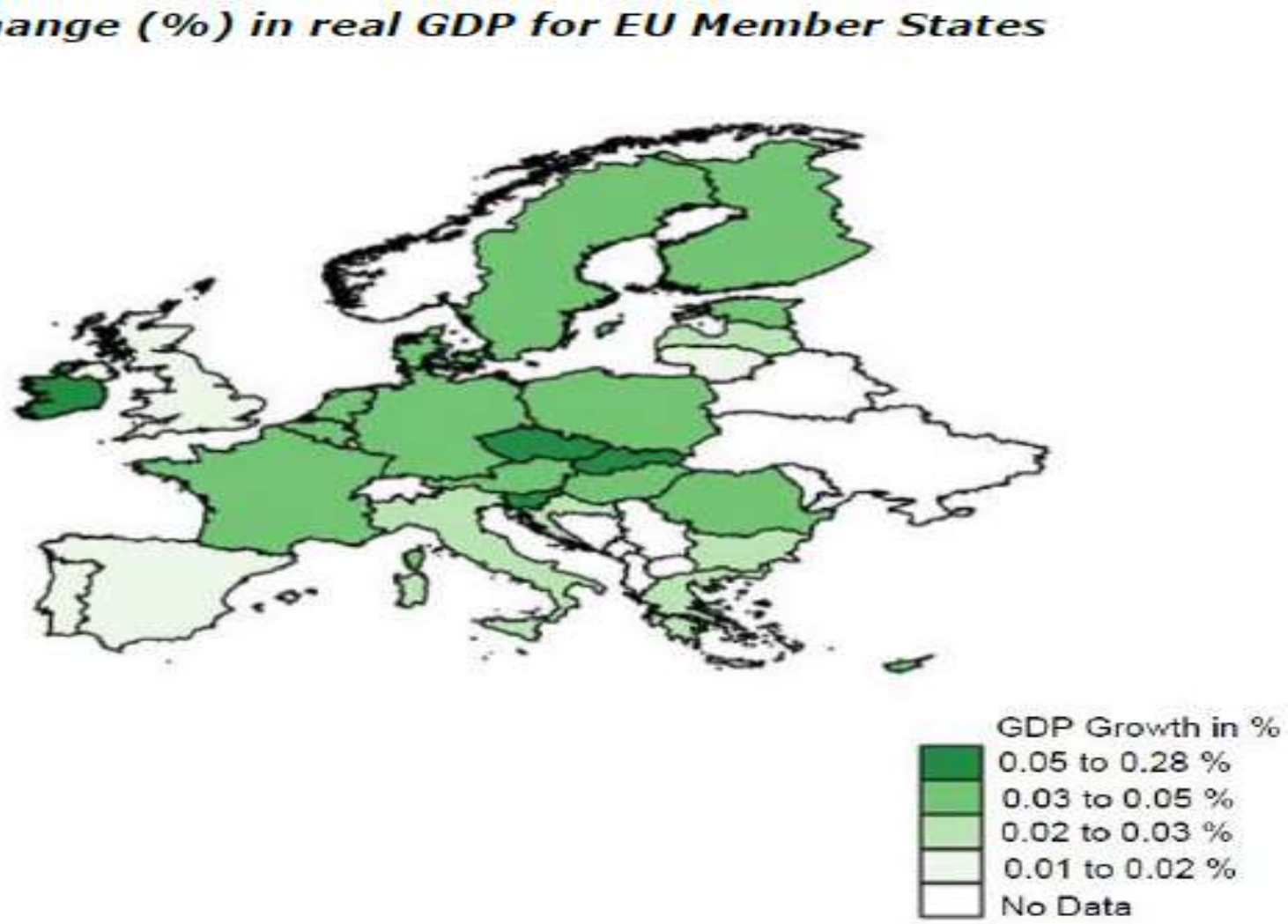

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Employment

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- **Δείκτες απασχόλησης:** Αύξηση στην Κορέα μετά την χρηματοπιστωτική κρίση, μικρή επίδραση από την FTA, μείωση στην ΕΕ πριν από την FTA λόγω της κρίσης της ευρωζώνης.
- **Ανεργία:** Αύξηση στην ΕΕ και μείωση στην Κορέα πριν από την FTA (συνέχιση τάσης μέχρι το 2013).
- **Προστασία και δικαιώματα στην εργασία:** Μικρή επίδραση στην ενθάρρυνση διεκδίκησης μεγαλύτερων εργασιακών δικαιωμάτων. Οι αρχές της Κορέας καθοδηγούνται από την εσωτερική πολιτική αντί για τις διεθνείς συμφωνίες.

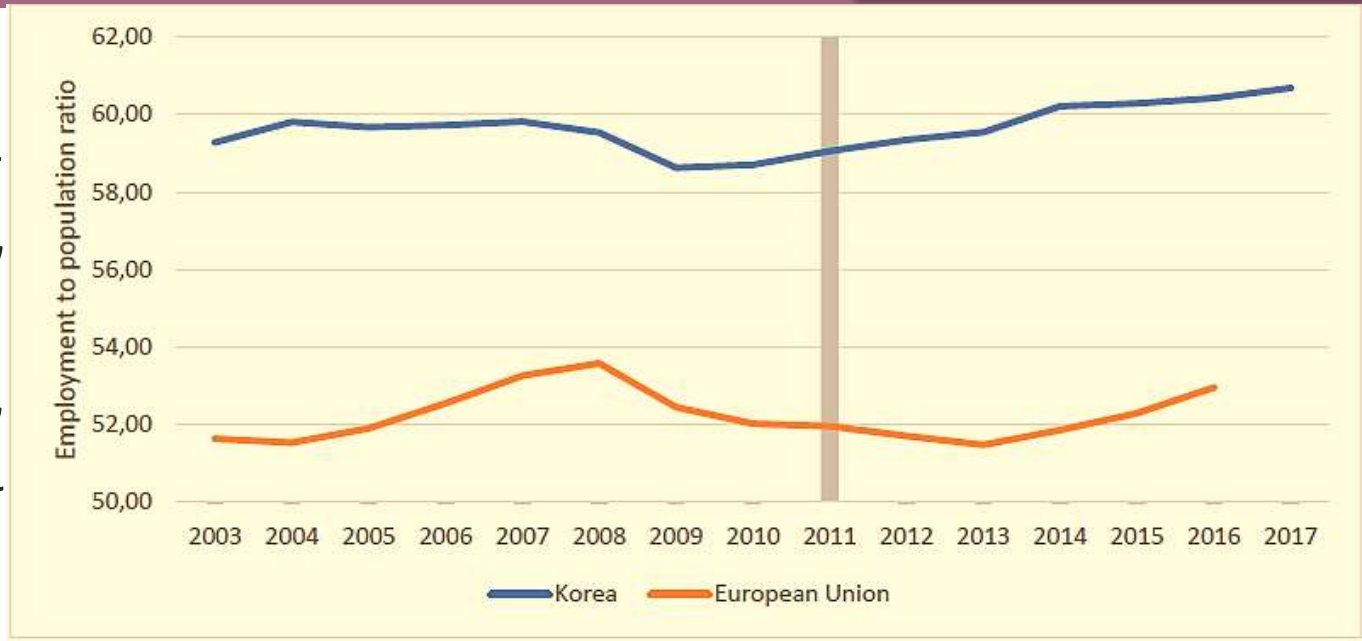

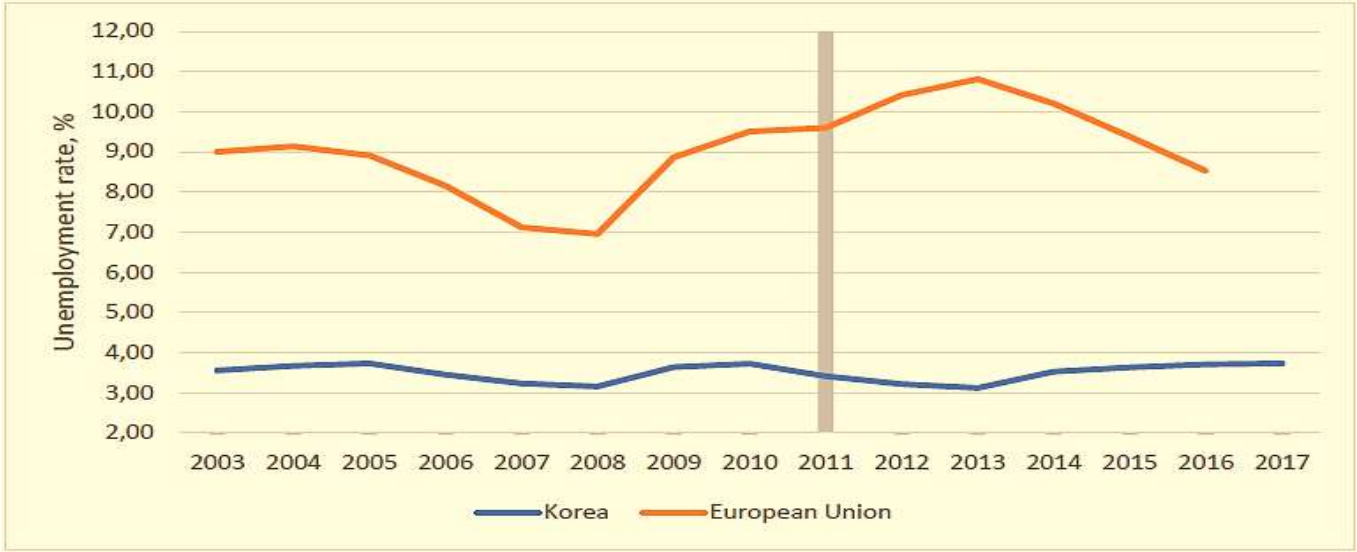

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Wage Change

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

Country	Wage Change (%)	Country	Wage Change (%)
AT	0.04	IE	0.05
BE	0.05	IT	0.03
BG	0.03	LT	0.02
CY	0.07	LU	0.02
CZ	0.07	LV	0.03
DE	0.05	MT	0.44
DK	0.03	NL	0.04
ES	0.02	PL	0.04
EE	0.04	PT	0.02
FI	0.04	RO	0.06
FR	0.03	SK	0.15
GB	0.02	SV	0.13
GR	0.02	SE	0.03
HR	0.36	KOR	0.59
HU	0.07	-	

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

SME's

- Σαφής στόχος εμπορικής πολιτικής της ΕΕ.
- Δύσκολη η πληροφόρηση για SME's, λόγω έλλειψης συγκεκριμένων προβλέψεων σχετικά με τις συνέπειες της FTA.
- Αύξηση ποικιλίας εμπορευμάτων.
- SME's ΕΕ (ειδικά Βελγίου και Ισπανίας) επωφελήθηκαν από τη μείωση των εμπορικών φραγμών.
- Κορεατική οικονομία είναι προκατειλημμένη έναντι των SME's και εφαρμόζει δυσανάλογα χαμηλές προτιμήσεις με την ΕΕ (το ίδιο και στο πλαίσιο οποιασδήποτε FTA πχ ASEAN).

Table 19: Characteristics of firm-level exports of Belgium to Korea

Belgium					
		2006	2010	2013	Change (%, 2013 vs. 2010)
KOR	Number	1 146	1 339	1 318	-2
	Mean	919 600	992 633	1 107 240	12
	1st Quartile	7 823	4 038	8 217	103
	Median	38 205	28 300	44 336	57
	3rd Quartile	249 539	195 598	302 996	55
Average RoW	Number	668	757	681	-10
	Mean	557 223	612 110	678 354	11
	1st Quartile	10 647	10 235	11 097	8
	Median	47 418	49 210	49 469	1
	3rd Quartile	208 217	213 829	229 057	7

CASE STUDIES (FTA EU-ROK)

Human Rights & Environment

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΟ
Διεθνείς Διαπραγματεύσεις

- Βασικά ανθρώπινα δικαιώματα στην FTA:
  - ✓ Ελευθερία από διακρίσεις (ικανοποίηση λόγω της ομοιογένειας της κοινωνίας).
  - ✓ Ειρηνική συνάθροιση και ένωση (μερικώς προβληματικό λόγω της πρόσφατης μετάβασης στη δημοκρατία).
  - ✓ Τροφή (ικανοποίηση λόγω της καλά αναπτυγμένης αγοράς και των συγκρίσιμων τιμών με τις χώρες της Κεντρικής Ευρώπης).
- Στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις έμφαση στα δικαιώματα ρύθμισης, στην τήρηση πολυμερών συμφωνιών και στην αναθεώρηση των επιπτώσεων της αειφορίας. Ελάχιστα ποσοτικά μέτρα ή στόχοι για το περιβάλλον. Αποτελέσματα:
  - ✓ Εκπομπές CO2 σε ΕΕ και Κορέα αυξήθηκαν.
  - ✓ Οι περιβαλλοντικές ρήτρες, αν και δεν βελτίωσαν το περιβάλλον, δεν συμβάλουν στην υποβάθμιση του (μέσω της αύξησης του εμπορίου).

Sector	Price change in Korea (%)
Agriculture	-0.21
Processed food	-0.70

Region	CO_2 level without FTA (million tonnes)	CO_2 level with FTA (million tonnes)	Difference in CO_2 level (million tonnes)	Change in %
Korea	129.6	129.8	0.24	0.19
EU28	1 467	1 469	1.7	0.12